

MORTAL!

PROPOSTES VITALS PER PENSAR SOBRE ASSUMPTES MORTALS

Un quadern d'ultratomba ideat per Anna Juan-Cantavella i Ellen Duthie. Amb il·lustracions de Loreta Lion.

**WONDER
PONDER**

Filosofia visual per a totes les edats
wonderponderonline.com

MORTAL! és un projecte internacional en el qual Wonder Ponder convida a persones d'entre 6 i 12 anys a fer-se preguntes interessants sobre la mort i parlar, dibuixar o escriure sobre elles. Forma part de la recerca per a un llibre que volem publicar l'any 2022. Després de llegir, dibuixar, parlar, escriure i jugar amb aquest quadernet, en la darrera pàgina podràs anotar les preguntes sobre allò que realment et mors per saber al voltant de la mort (potser

se te n'acut alguna sobre la vida... També val!). Quan les tinguis, fes una foto d'aquesta darrera pàgina i envia-la a wonderpondermortalquestions@gmail.com.

D'entre totes les preguntes rebudes de nens i nenes com tu, en triarem algunes per incloure-les al llibre.

PREGUNTES MORTALS DE NENES I NENS VIUS COM TU

Llegeix aquestes preguntes que s'han fet altres infants vius com tu. Hi ha cap que t'agradi especialment? Assenjala dues o tres que t'interessin, t'agradin o et facin gràcia. Per què t'han cridat l'atenció?

Quan estàs a una tomba, fa por?

Si es pensen que estàs mort però en realitat no ho estàs, moriràs al cementiri?

Et pots morir parlant?

Quan dormo, estic viu o mort?

La mort és un somni?

L'infern és real?

Si em moro... Qui es quedarà les meves coses?

Si mor algú a qui estimes, quant temps estàs trista?

Quan estàs mort, trobes a faltar a la gent que estimes?

És interessant morir-se?

Quant de temps triga el nostre cos a descompondre's després de morir?

Hi ha cap destí pitjor que la mort?

Em seguirà agradant la pizza quan estigui mort?

On van els morts?

Per què els esquelets no tenen carn?

Per què hem de morir?

Com saps si realment estàs mort o si senzillament el teu cos no funciona?

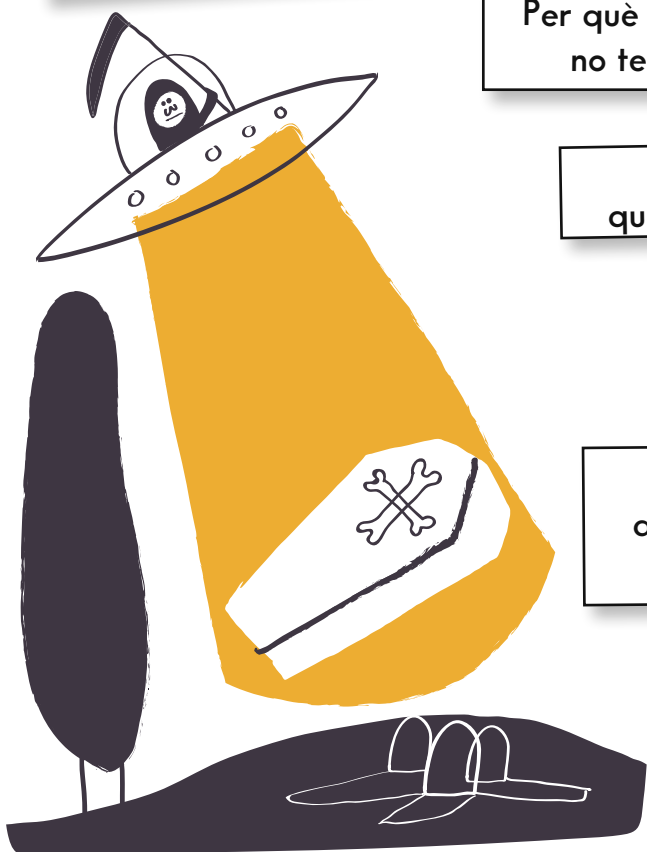
Pots pensar quan estàs mort?

Quan morim... Tot el cos mor de sobte?

Què li passaria al cos d'un astronauta si morís a l'espai?

Com sabem que un mort està realment mort?

Els nostres avis morts tenen sentiments?

Mira totes aquestes paraules relacionades amb la mort i pensa en bones preguntes. Se t'acut cap altra paraula relacionada amb la mort? Escriu-les a les bafarades en blanc.

PARAULES MORTALS

ment/cos   celebració   malaltia

cadàver   mòmia   por

cementiri   tristesa   accident

inert   reencarnar-se   depredador   vellesa

ressuscitar   alma   pandèmia   res

dolor   moribund   herència   dol   extinció

esperit   més enllà   testament   fi

irreversible   descomposició   espiritisme

I TU... QUINES COSES ET MORS PER SABER SOBRE LA MORT?

Escriu les teves pròpies preguntes sobre la mort. Pots inspirar-te mirant i pensant amb les paraules mortals.

A large rectangular area for writing questions, framed by a decorative border of skull icons. The border consists of 10 icons on the top edge, 10 on the right edge, 10 on the bottom edge, and 10 on the left edge.

QUÈ PREFEREIXES... RESSUSCITAR AL TEU REBESAVI O A UNA DONA DE LA PREHISTÒRIA?

QUANT DE TEMPS!

QUÈ PREFEREIXES...

- ... ser o no ser immortal?
- ... que t'incinerin, t'enterrin o que et momifiquin?
- ... morir tu o algú a qui estimes molt?
- ... morir de forma ràpida i fortuïta, sense preavis, o saber d'avançat que s'apropa la teva mort?
- ... ser enterrador, metge forense o metge de cures paliatives?
- ... romandre com a fantasma o desaparèixer per sempre?

Arriba el teu torn! Inventa la teva pròpia pregunta de què prefereixes... i fes-li-la a qui vulguis. Pot ser graciosa, difícil, absurda o molt, molt seriosa. Com vulguis. Però que sigui bona!

VERTADER O FALS?

1. Hi ha més probabilitat de morir a una festa que saltant en paracaigudes. ~~V~~ F

2. Cada dia moren aproximadament 150.000 persones al món. V F

3. Cada minut moren 300.000 cèl·lules al nostre cos. V F

4. El cabell i les ungles segueixen creixent després de la mort. V F

5. El cos de Walt Disney està congelat a l'espera de descobrir com tornar el cossos congelats a la vida. V F

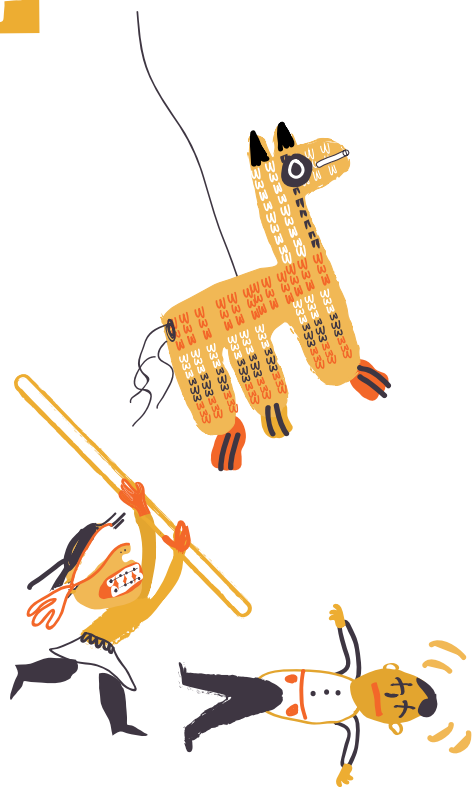
6. A França et pots casar amb el teu nuvi o la teva núvia morta. V F

7. Les dones tenen una esperança de vida major que els homes, excepte a les zones de muntanya de molta altitud, on l'esperança de vida dels homes és lleugerament superior. V F

8. En algunes zones de Madagascar existeix el costum de desenterrar els morts cada 7 anys per seure a menjar amb ells, ballar i empolainar-los abans de tornar a enterrar-los. V F

9. Un cos es descompon molt més ràpidament a l'aigua que a terra. V F

10. Hi ha una dona a l'illa japonesa de Kyushu que té 152 anys i segueix treballant a la paradeta de fideus de la família. V F

[Solucions en la darrera pàgina.]

ENTREVISTES MORTALS

DIEN QUE SÓC UN
OS DUR DE ROSEGAR,
PERÒ EN EL FONS
SÓC UN FLUIX. QUINES
PREGUNTES MORTALS
TENS PER A MI?

Aquests dos personatges són experts en temes mortals, cadascun a la seva manera. L'esquelet porta centenars d'anys mort; el vampir centenars d'anys viu. Imagina que poguessis entrevistar-los. Què els demanaries? Pensa en l'experiència de cadascun d'ells i en quines coses t'agradaria saber. Escriu cadascuna de les teves preguntes al costat del personatge que creus et podria respondre millor. Assegura't de redactar-les amb claredat perquè s'entenguin bé.

ELS VAMPIRS SOM
IMMORTALS. QUÈ ET
SEMBLA? VOLS FER-ME
CAP PREGUNTA O PASSEM
DELS PREÀMBULS I ET
CLAVO LA DENT?

EL COMIAT IDEAL

Durant els darrers mesos, degut a la pandèmia, els funerals (aquells que s'han permès), no han pogut ser com ens haguessin agradat que fossin. Segurament moltes persones hem imaginat com ens hauríem acomiadat d'un ésser estimat en altres circumstàncies o fins i tot hem pensat com ens agradaria que fos el nostre propi funeral quan arribi el moment. Quina música triaríem? Preferiríem que fos una celebració de la persona que ha mort o una ocasió per compartir la nostra tristesa? Podrien ser les dues coses al mateix temps?

A alguns països, els funerals es celebren amb música alegre. En d'altres, les celebracions són molt més contingudes. En algunes tradicions plorar mai no ha estat massa ben vist. En d'altres, arribaven a pagar a ploraneres que anaven als funerals a mostrar llàgrimes pel difunt. A Irlanda i Escòcia, és tradició celebrar una festa després de l'enterrament i a Ghana, a algunes persones les enterren en taüts acolorits i amb formes curioses que representen les passions del difunt (guitarres, vaixells, flors, cotxes, fins i tot telèfons!).

Si poguessis dissenyar el comiat ideal, com seria? Seria sempre igual per a tothom o canviaria depenent de la persona? I a una mascota? Com l'acomiadaries? Dibuixa o escriu el teu comiat ideal.

LA MORT EN LA LLENGUA

EXPRESSIONS PER DIR QUE ALGÚ S'HA MORT

- Anar-se'n a criar malves.
- Anar-se'n a l'altre barri.
- Anar-se'n a l'arxiu.
- Donar de menjar als cucs.
- Quedar-se sec.
- Posar-li un pijama de fusta.

EN ALTRES IDIOMES

- Donar-li una patada al cul (de l'anglès: *kick the bucket*).
- Tragar-se la partida de naixement (del francès: *avalir son acte de naissance*).
- Mossegar l'herba (de l'alemany: *ins Gras beißen*).
- Convertir-se en buda (del japonès: *hotoke ni naru* - 仏になる).

La Mortal Acadèmia de la Llengua t'ha encarregat la missió de crear una nova expressió per dir que algú ha mort. Se t'acut alguna cosa?

FRASES FETES MORTALS

morir d'amor   odiar a mort   mosqueta morta   de mala mort   portar-se a matar
morir de riure   fins que la mort ens separi   morir-se de ganes   fer-se el mort
morir de gana

REFRANYS I EXPRESSIONS MORTALS

Reconeixes els refranys i les expressions? Joga a recompondre'ls correctament o a descompondre'ls graciosament. Això sí, si els descompons, hauràs d'explicar el seu significat... Que podria significar «El mort a la mortalla és una batalla»? (Solucions a la darrera pàgina).

A mal mortal,

A la mort,

A rei mort

A tal vida,

A tot hi ha remei,

De fil prim

Del bressol a la mortalla,

El mort a la mortalla

la vida és una batallaés teixida la nos-
tra vida

tal mort

cap metge hi val

ni témer-la ni buscar-la: cal esperar-la

i el viu a la taula

llevat de la mort

rei de repost

LA TEVA VIDA TÉ MÉS SENTIT QUE LA D'UNA MOSCA?

Una pàgina farcida de preguntes per llegir, pensar i dialogar.

A MI, 25 DIES EM DONEN PER A MOLT!

Quines deu coses vols fer abans de morir?

La teva vida té més sentit que la d'una mosca?
I que la d'un xiprer?
I que la d'un gos domèstic?
I que la d'un gos salvatge?

Quines són les coses que donen més sentit a la teva vida?

La vida d'una científica important té més sentit que la teva?

Les coses que donen sentit a la teva vida són les mateixes que donen sentit a la vida de l'altra gent?

Canviaria el sentit de la teva vida si només visquéssim 30 anys?
I si en visquéssim 300?

Si no ens moríssim mai, tindria sentit la vida?

Hi ha coses que donen sentit a la vida de tothom?

Algunes vides tenen més sentit que d'altres? Quines i per què?

Ha canviat el sentit de la vida des de l'arribada de la pandèmia?

Canviaria el sentit de la teva vida si sabessis quan vas a morir?

Quines són per a tu les millors coses de la vida?

Com t'agradaria que et recordessin en el futur?

LES MEVES PREGUNTES MÉS MORTALS

Mira totes les preguntes que has escrit al quadernet i tria les que et semblin més bones: les més interessants o aquelles sobre les quals voldries trobar una resposta. Copia-les aquí.

Si ho estàs fent sobre paper, fes una foto a aquesta pàgina i envia-la a:

wonderpondermortalquestions@gmail.com

Si ho has emplenat a l'ordinador, guarda el document amb els canvis i envia'l a:

wonderpondermortalquestions@gmail.com

No t'oblidis d'incloure **el teu nom, la ciutat i el país des d'on ens escrius i la teva edat.**

UNA PREGUNTA TEVA PODRIA ACABAR EN UN DELS LLIBRES DE WONDER PONDER!

EL TEU NOM: _____

CIUTAT I PAÍS: _____

EDAT: _____

